

OTTO-OIKEUS, ASIAN OTTAMINEN YLEMMÄN TOIMIELIMEN KÄSITELTÄVÄKSI

- **Ohjeet kuntalaissa ja hallintosäännössä**
- Otto-oikeuden käytön pitää olla perusteltua, kynnys puuttua täytyy olla "korkealla".
- **Kuntalaki 92 §**
- Kunnanhallitus, kunnanhallituksen puheenjohtaja, kunnanjohtaja ja hallintosäännössä määrätty kunnan viranhaltija voivat ottaa kunnanhallituksen käsiteltäväksi asian, joka on tämän lain nojalla siirretty kunnanhallituksen alaisen viranomaisen tai kunnanhallituksen jaoston toimivaltaan ja jossa asianomainen viranomainen on tehnyt päätöksen.
- Hallintosäännössä voidaan määrätä, että 1 momentissa tarkoitettu oikeus koskee vastaavasti lautakuntia, niiden puheenjohtajia tai hallintosäännössä määrättyä kunnan viranhaltijaa asianomaisen lautakunnan alaisen viranomaisen tai lautakunnan jaoston toimivaltaan siirretyissä asioissa, jollei kunnanhallitus, kunnanhallituksen puheenjohtaja, kunnanjohtaja tai 1 momentissa tarkoitettu hallintosäännössä määrätty kunnan viranhaltija ole ilmoittanut asian ottamisesta kunnanhallituksen käsiteltäväksi.
- sen ajan kuluessa, jossa 134 §:ssä tarkoitettu oikaisuvaatimus päätöksestä on tehtävä.
- **Ylemmän toimielimen käsiteltäväksi ei kuitenkaan saa ottaa:**
- 1) lain tai asetuksen mukaisia lupa-, ilmoitus-, valvonta- tai toimitusmenettelyä koskevia asioita; (erityislainsäädäntö esim. ympäristösuojelu, rakennusvalvonta, opetustoimi)
- 2) yksilöön kohdistuvia opetustoimen, terveydenhuollon tai sosiaalitoimen asioita;
- 3) 51 §:ssä tarkoitettulle kuntien yhteiselle toimielimelle siirrettyjä asioita, jos asianomaiset kunnat niin sopivat.

Kuntalain 39§:n mukaan kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja talouden hoidosta sekä kunnan toiminnan yhteensovittamisesta. Tästä näkökulmasta on perusteltua, että asia voidaan suoraan lain nojalla ottaa vain kunnanhallituksen käsiteltäväksi. **Kunnan organisaatio valtuustoa lukuun ottamatta toimii kunnanhallituksen alaisena.**

Kunnanhallituksen käsiteltäväksi voidaan ottaa kunnanhallituksen jaoston sekä kunnanhallituksen alaisen viranomaisen päättämä asia. Kunnanhallituksen alaisia viranomaisia ovat valtuustoa lukuun ottamatta kunnan muut toimielimet sekä yksittäiset luottamushenkilöt ja viranhaltijat, kun heille on annettu toimivalta tehdä hallintopäätöksiä.

Ottopäätöksen voi tehdä

- kunnanhallitus kokouksessaan
- kunnanhallituksen puheenjohtaja
- kunnanjohtaja tai hallintosäännössä määrätty muu viranhaltija
- varapuheenjohtaja voi käyttää otto-oikeutta puheenjohtajan ollessa estynyt.

Puheenjohtajan tai viranhaltijan käyttämä otto-oikeus on syytä merkitä asiakirjaan, jotta otto-oikeuden käyttämisestä ei synny epäselvyyttä.

Otto-oikeuden käyttäminen merkitsee sitä, että alemman viranomaisen käsittelemä asia siirtyy kokonaan kunnanhallituksen käsiteltäväksi. Alemman viranomaisen tekemät ratkaisut eivät millään tavalla sido kunnanhallitusta.

Kunnanhallituksella on sama toimivalta kuin alemmalla viranomaisella on ollut. se on velvollinen tekemään asiassa päätöksen. Käsiteltäväksi otetussa asiassa voidaan:

- tehdä uusi päätös
- aiemmin tehty päätös voidaan pysyttää, kumota tai muuttaa
- asia voidaan palauttaa päätöksen tehneen viranomaisen käsiteltäväksi

Kun otto-oikeuden käyttämisen jälkeen käsitellään, yleensä on tarkoituksenmukaista tehdä asiaratkaisu- joko tehdä uusi päätös tai pysyttää aiempi päätös.

Palautuspäätös voi johtaa asian moninkertaiseen käsittelyyn, kun uudessakin käsittelyssä voidaan tehdä sellainen päätös, jossa on tarpeen käyttää otto-oikeutta...

Asian ottaminen lautakunnan käsiteltäväksi

Lähtökohtana on, että otto-oikeudella asia voidaan ottaa kunnanhallituksen käsiteltäväksi. Kunnassa voidaan kuitenkin hallintosäännön määräyksellä antaa otto-oikeutta lautakunnalle. ottopäätöksen voi tehdä:

- lautakunta kokouksessaan
- lautakunnan puheenjohtaja
- hallintosäännössä määrätty muu viranhaltija, joka voi olla esimerkiksi lautakunnan esittelijä

Lautakunnan käsiteltäväksi voidaan ottaa lautakunnan jaoston ja lautakunnan alaisen toimielimen (johtokunta, toimikunta) tai viranhaltijan päättämä asia. Lautakunnalla on otto-oikeus kuitenkin vain siinä tapauksessa, ettei asiaa ole otettu kunnanhallituksen käsiteltäväksi.

Menettely

Otto-oikeutta voidaan käyttää asiassa, jossa viranomainen on tehnyt päätöksen. Päätös on otto-oikeutta käytettäessä katsottava tehdyksi sen jälkeen, kun pöytäkirja on tarkastettu. Viimeistään otto-oikeutta on käytettävä siinä ajassa, jossa oikaisuvaatimus päätöksestä olisi tehtävä.

Hallintosääntö 29 a§ , asian ottaminen kunnanhallituksen käsiteltäväksi: Asiasta ottamisesta kunnanhallituksen käsiteltäväksi voi päättää kunnanhallituksen puheenjohtaja, kunnanjohtaja tai hänen sijaisenaan toimiva viranhaltija.

Hallintosääntö 29 b§, asian ottaminen lautakunnan käsiteltäväksi: Asian ottamisesta lautakunnan käsiteltäväksi voi päättää lautakunnan ja sen puheenjohtajan lisäksi lautakunnan esittelijä.

Otto-kelpoisesta päätöksestä ilmoittaminen, **hallintosääntö 30§**

Kunnanhallituksen alaisen viranomaisen on ilmoitettava kunnanhallitukselle tekemistään ottokelpoisista päätöksistä lukuun ottamatta sellaisia asioita ja asiaryhmiä, joista kunnanhallitus on päättänyt, ettei se käytä otto-oikeuttaan.

Ilmoitus on tehtävä **neljän päivän** kuluessa pöytäkirjan tarkastamisesta. Jos pöytäkirjaa ei tarkasteta, määräaika lasketaan pöytäkirjan allekirjoittamisesta. Ilmoitus tehdään sähköisesti kunnanhallituksen määräämille henkilöille.

Päätökset niissä asioissa, joista ei tarvitse ilmoittaa, voidaan otto-oikeuden estämättä panna täytäntöön, jollei yksittäistapauksessa ole ilmoitettu asian ottamisesta kunnanhallituksen käsiteltäväksi.